

mogen denken, hebben wij één van die tusschenpaden te bewandelen.

Een reden om luid te waarschuwen, gelijk tegen het Rationalistische Gevaar, achten wij hier niet aanwezig.

De bespreking kan zich kenmerken door konsekwent volgehouden kalmte.

Heeft men van juridische zijde niet steeds die kalmte in acht genomen, zoo kan dit voor ons slechts een aansporing zijn om te trachten de discussie in rustiger sfeer terug te leiden.

Al aanstonds willen wij dan beginnen met uit den weg te ruimen een misverstand, dat mogelijk rijzen zou.

Wanneer wij spraken over bezwaren van juridische zijde, dan willen wij er geenszins kritiek op oefenen, dat enkele Gereformeerde juristen zich met het geval bemoeiden.

Hun belangstelling in kerkelijke zaken kan ons niet anders dan aangenaam zijn.

Als leden eener Gereformeerde Kerk hebben zij evenzeer recht van meespreken als wie ook.

Men wachte er zich dan ook wel voor hen toe te voegen, dat de schoenmaker zich moet houden bij zijn leest.

Alleen veroorloven wij ons deze opmerking, dat wij hun, waar het het kerkelijk en niet het wereldlijk recht betreft, geen gezag mogen toekennen boven anderen.

De jurist van „De Rotterdammer” deed in dichtertijken trant de opwekking hooren: „Houdt uw juristen in eere, o Nederland!”

Welnu, ten onzen opzichte kan hij gerust zijn.

Wij hopen onze juristen niet minder in eere te houden dan onze medici, onze literatoren, onze onderwijzers, enz.

Wij dingen echter niets op hun eere af, wanneer wij hen op kerkelijk gebied niet als autoriteiten beschouwen, enkel en alleen omdat zij juristen zijn.

Het zou zelfs kunnen, dat zij wegens den juridischen plooi, welke allengs hun denken mocht hebben verkregen, meer in zichzelf hebben te overwinnen om objectief over kerkrechtelijke aangelegenheden te kunnen oordeelen dan anderen, die in ontwikkeling ver beneden hen staan.

Specialiteit te zijn brengt soms het nadeel mee, dat men andersoortige gevallen voor één van die soorten, waarvan men zelf studie heeft gemaakt, aanziet.

Heeft niet dikwijls een hart-specialiteit een zeunwpatiënt voor een hartlijder versleten?

Daarom moeten, dunkt ons, vooral juristen, wanneer zij zich op het gebied van het kerkrecht bewegen, met hun konklusies niet al te haastig zijn, maar op voortdurende zelfcontrole bedacht zijn.

Overigens is het ook ver van ons, dat wij alle juristen in deze over één kam zouden willen scheren.

De een kan gemakkelijker buiten zijn specialiteitsbewustzijn treden dan de ander.

Dit hangt alles af van de psychische konstruktie. Maar daarmede laten wij ons niet in.

Wij voeden de hoop, hiermee alle mogelijk misverstand den toegang te hebben belet.

HEPP.

Een Christelijk-Gereformeerde stem.

(Naschrift)

Docent v. d. Schuit verzoekt opname van het volgende:

Geachte Redactie,

Vergun mij een klein plaatske in uw blad. Ik stel er prijs op, in „De Reformatie” te protesteeren tegen 't geen De Schilder schreef in uw blad van 18 Dec., blad. 86, pag. 3: „Ik weet ook, dat in ons land de manier van sommigen (ik zie geheel af van een bepaald persoon) om te schelden, wat ze niet weten en te lasteren wat zij niet kennen, Gods zaak in dezen lande groote afbreuk doet. En een rede als doc. v. d. Schuit kan den haard der onwaarheden helpen aan brandstof”.

Het verband, waarin hier mijn naam genoemd

wordt, geeft aanleiding mij in een kring te rubriceren, waarvoor ik niet anders dan verachting heb.

Men moge over mijn rede denken op de manier van De Schilder, maar ik heb daarin niet gescholden noch gelasterd en daarom wensch ik ook in zulk een gezelschap niet genoemd.

Of mijn rede dan niet den haard der onwaarheden kan helpen aan brandstof? Zoolang zelfs Gods Woord gebruikt (misbruikt) wordt om „den haard der onwaarheden te helpen aan brandstof”, zoolang is zoo'n regel van De Schilder op zichzelf van geen beteekenis. Maar het verband werpt een blaam op mijn persoon en arbeid, waartegen al wat in mij is in verzet komt en waartoe ik rehabilitatie verzoek. Overigens zullen de lezers van „De Reformatie” wel begrijpen, dat ik ook nog iets aan 't adres van De Schilder heb te zeggen.

Mot dank voor de plaatsing.

Hoogachtend,

Uw dw.

Doc. J. J. v. d. SCHUIT.

Apeldoorn, 23 Dec. 1925.

Met genoegen plaats ik hier deze verklaring van doc. v. d. S.; die plaatsing bood ik hem trouwens zelf aan. Dat hij ze noodig acht, bevreemdt mij evenwel. Docent v. d. S. heeft reeds vóór de aanbieding van dit stuk in particulier schrijven zich bezwaard getoond over dien eenen volzin; en ik heb hem toen een brief geschreven ter opheldering, waarvan ik een overdruk bewaarde. Daaruit ontleen ik deze regelen:

„Overigens moet ik in gemoede verklaren, niet te begrijpen, waarom U om dat eene zinnetje zoo heftig toornit. Ik heb toch geschreven, dat ik „geheel afzie van een bepaald persoon”. Ik heb toch niet gezegd, dat U den haard der onwaarheden stookt, en ook niet eens, dat U de brandstof WILT aandragen, maar immers alleen, dat een rede als die van U den haard der onwaarheden KAN helpen aan brandstof? Als U die verzekering behoeft, wil ik U graag ten overvloede zeggen, dat ik er geen oogenblik aan gedacht heb, te meenen, laat staan, te zeggen, dat U met bewustheid de onwaarheid wilt helpen verbreiden. Zelfs heb ik U niet geringschikt, noch in woorden, noch in gedachten, onder hen, die den haard der leugens met wellust stoken. Ik heb niets anders bedoeld dan dit: er zijn er in Nederland zeer veel, die omtrent Dr. Kuyper en diens leer, en ook omtrent de Geref. kerken een door en door valsche voorstelling hebben, en durven uitspreken; en onder het volk zijn er velen, die zonder critiek of onderzoek dat alles maar accepteren. Als U het weten wilt, heb ik daarbij wel gedacht aan de kringen van de heeren Kersten, Lingbeek, Gravemeyer etc. (kringen, niet eens personen, hoewel ik menschen als Lingbeek e.a. aansprakelijk stellen mag voor het verbreiden van onwaarheden, die zij, als menschen van studie, konden zien als onwaarheden). Het feit is nu eenmaal, dat er onder heel groepen van menschen de ongelukkigste nousens aanvaard wordt omtrent Kuyper e.s. En als het zoo ervoor staat, dan kan in dien door anderen gestookten haard ook straks de door U verspreide meening dienst doen, dat die dr. Kuyper zegt, dat er heel wat menschen in de wereld zijn, die midden in de zonde leven, aan wie niets, niets gebeurt (dormant!) en die toch maar wedergeboren zijn. Al zou Kuyper dat zeggen, dan moet men hem nog lezen in zijn verband. Maar hij zegt het zoo niet. En ik weet, dat men in staat is, op Uw gezag het toch te beweren.

Ik hoop, dat U nu mijn bedoeling begrijpt. Het verband bewees het trouwens.

Ik wil evenwel met dit alles niet gezegd hebben, dat ik Uw pers in het algemeen in dezen vrij uit zie gaan.”

Tot zoover het particuliere schrijven.

Wat er verder volgde, laat ik thans achterwege, om niet de publieke discussie nog meer te verbreiden.

Dat doc. v. d. S. na deze opheldering nog niet tevreden is, begrijp ik niet goed.

Het beroep op het misbruik, dat men van den Bijbel maakt, is toch wel enigszins naïef. Als de Bijbel wordt aangehaald door de stokers van den haard der onwaarheden, dan doen zij dat, door zijn „waarheden” verkeerd uit te leggen en de dan geuite „onwaarheid” staat dan niet op rekening van den Bijbel, maar van zijn verdraaiers. De rectorale rede van docent v. d. S. kan zich op deze lotgevallen des bijbels alleen beroepen, als haar auteur erin geslaagd is, aan te toonen, dat ik ten onrechte heb beweerd, dat doc. v. d. S. (anders dan de Bijbel), een onzuivere voorstelling gaf.

Maar kom nu eens tot de apokriefe evangeliën.

Daar is het juist andersom.

Niet Christus is hier het centrum, noch de inhoud van het verhaal, doch hoogstens iets, dat met dien Christus in verband te brengen is. In het z.g. protevan-gelie van Jakobus is meer de maagdelijkheid van Jezus' moeder dan de zuiverheid en heiligheid van Maria's kind de kern van het verhaal. De smarten van Maria worden niet geschetst om te toonen, wat in Christus aan de wereld gegeven is; doch het bericht omtrent Gods groote gave in Jezus Christus is meer een moment in het verhaal omtrent Maria's temptatiën en glorieuse victoriën. En de Pseudo-Mat-theus, over wien wij reeds spraken, maakt het niet beter. De consequentie van de prediking van den „afgehouwen tronk” durft hij niet aan; hij ziet de kwestie niet eens, welke in dit profetisch gegeven aan de orde gesteld wordt. De driejarige Maria trekt hij hem reeds de bewondering van heel Israël; zij loopt reeds met vasten tred, spreekt perfect en is toonbeeld van vroomheid en diep theologisch inzicht. In haar kinderlijke jaren herinnert haar vroomheid reeds aan een 30-jarige vrouw. Trouwens, ze is niet alleen met geestelijke deugden gesierd; wie kon zoo mooi wol spin-nen als zij?

Men voelt het, deze auteur kan niet wachten op Gods nur en heeft niet genoeg aan den gezondene Gods: Jezus Christus. De afgehouwen tronk van David moet reeds, vóórdat het rijze der belofte eruit te voorschijn treedt, van God geteekend zijn en een won-

Als docent v. d. S. de kringen van de stokers der onwaarheden met „niets anders dan verachting” beziet (een merkwaardige uitsluiting als men bedenkt, dat hij die schreef na mijn particuliere toelichting), dan helpe hij mee, de lucht te zuiveren door van dr. Kuyper en de hedendaagsche gereformeerden geen onwaarheden, zelfs geen halve waarheden te verbreiden.

K. S.

MUZIKALE KRONIEK.

XVI.

Le Roi David van Honegger.

Hoewel er heel wat oratoria zijn, die voor onze Christelijke vereenigingen, welke zich het beoefenen van zulke muziek tot taak stellen, een dankbaar, rijk en afwisselend programma leveren, blijft toch zeker de behoefte aan nieuwe literatuur op dit gebied voortdurend gelden. Niet alleen omdat men anders toch op den duur in hetzelfde cirkeltje moet blijven rondraaien, maar ook omdat nieuwere componisten toch zeker het recht hebben, dat ook hun werk voor bestudeering en uitvoering in aanmerking komt. Zoo kan ik het slechts toejuichen, dat Johan Schoonderbeek, die voortdurend met zijn krachtige persoonlijkheid ons muzikaal leven op koorgebied opstuwt en frisch houdt, en die voor het oude en altoos schoon blijvende in en door de Bachvereeniging reeds zoo veel heeft gedaan, daarnaast toont, ook voor het nieuwe hart te hebben, en zich beijvert, om dat in onze kringen bekend te maken.

Het is aan hem te danken, dat Le Roi David, Psaume Symphonique en deux parties de René Morax, musique de Arthur Honegger, op 19 Nov. 1924 te 's-Gravenhage voor het eerst, onder zijn leiding, door de Koninklijke Zangvereeniging „Excelsior” is uitgevoerd; in tegenwoordigheid van H. M. de Koningin-Moeder, Z.E. de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, onderscheidene autoriteiten, zoomede den componist zelf; zoodat het hier waarlijk een gebeurtenis in onze kringen gold. Dit jaar is deze uitvoering herhaald; een zeer gelukkige gedachte, omdat zulk een nieuw werk zeker niet bij eerste hooren zijn schoonheden ten volle openbaart, en vooral bij dergelijke eigenaardige moderne muziek herhaalde auditie eigenlijk bezwaarlijk gemist kan worden. Bovendien kan men van de uitvoerenden feitelijk geheel hetzelfde zeggen: ook zij moeten in zulk een compositie „groeien”.

Ik had ditmaal het voorrecht, van de partij te zijn en op uitnoodiging van het bestuur dezen avond bij te wonen; bij de eerste uitvoering was ik niet in de gelegenheid te komen. Alvorens daarover het een en ander te vertellen wil ik voor de lezers van De Reformatie een overzicht van den inhoud geven; daaraan wijs ik deze kroniek. Mij dunkt, dat ik daarmede aan mijn plicht in dit geval zeker niet minder voldoe dan wanneer ik over de uitvoering zelf schrijf; wat ik in de volgende Kroniek hoop te doen.

Het werk van Honegger (geb. te Havre in 1892) is gecomponeerd te Parijs en Zürich tusschen 25 Februari en 28 April 1921. Het is verdeeld in 5 tafereelen, die deze kenschetsende opschriften dragen: I. Le Berger. II. Le Capitaine. III. Le Chef des bandes. IV. Le Roi. V. Le Prophète. Reeds deze namen zijn als het ware een programma. Ze toonen, dat tekstdichter en componist de groote lijn van David's leven hebben gevolgd en dat de climax hun niet is ontgaan. Van den eenvoudigen herder tot den de toekomst van zijn door God gezegend en uitverkoren geslacht, dat den Messias zal voortbrengen, voorzienenden en voorspellenden propheet volgen we de leidingen Gods met Zijn knecht. Daarbij is een ruim gebruik gemaakt van de Psalmen, waarin de dichter ons zijn hart heeft ontsloten. En zonder den tekst geweld aan te doen

derboom bliken, waarheen de oogen getrokken worden, de oogen van duizenden. In de sfeer van deze Maria-verheerlijking is geen enkele mogelijkheid van een synthese met Openbaring 12; dat is óók een Kerstprediking, doch ze heeft een apokalyptisch karakter. Dit overeenkomstig wordt in Openbaring 12 de heel groote Maria, die in het kanonieke verhaal op den begaafte grond naast u gaat als gebenedijde ouder de vrouwen, gezegene van alle geslachten, o zoo klein. Wordt niet opgenomen in dat groote geheel der kerk? En is zij niet verschrompeld tot één lid onder zooveel leden, één lid van dat groote lichaam der kerk? Tusschen kanonieke evangeliën en de Openbaring van Johannes is de synthese te leggen; Maria baart, doch eigenlijk baart de Kerk. Maar de apokalyptiek van den ziener op Patmos laat zich niet verbinden aan het gedwep van den verheerlijker van Maria, den schrijver van het apokriefe evangelie.

Toevallige plondingen van den geest mag men hier niet ter verontschuldiging constateeren. Het apokriefe evangelie wil immers wel degelijk „tendenzge-schrift” zijn. Hetzelfde woord is ook van den Bijbel, van de kanonieke boeken, gebruikt. Maar dit maakt het voor de apokriefen te erg. Want als het kanonieke verhaal den Christus wil doen zien, dan grijpt het naar het hart der openbaring. Doch het apokriefe evangelie, dat ook tendenzge-schrift zijn wil, verlegt met bewustheid het accent van het centrum naar de periferie. Het heeft daarom te grooter waarde en is niet alleen in dogmatisch, maar vooral in ethisch

heeft Ho-wisseling vordert. bas, de o-partijen. deel en lalleen in in afzond des Philis wie mocht begeerlijk op het n-bracht, n. die, als = draagt, w. Laat bijna z uitvoering volgorde

Deel I gebruikte en bek-n. en dus n. geheel voo-tieven van kinderlijk Gods har-telijk beg-

Deel II een zeer k-der Philis Cortège g-renden ka-heeft reed-het slot

Echter we David den nog des Booze zijn harph-pheten) an-den: „de van dagen

Tevorens Schoonder-8) reeds het altoos-vleugelen straks geg-ook de sm-Het pro-hem dan, en nietig wat het woestijn

Zoo ke hoofdm Davids ge-en ook bij verlaten. om deze van dit l openbaart o God! m-zingen. W harp!”), j

Wannee Saul verhi-heid om. Heeft Dav-om zich t-den van l in deze

Intussel-zoo dram-eigenlijk i-hebbende. waarzegst de woor-orkestspel

opzicht, ee-ming. Het

En niet legging van Kerstevan-propaganda als wel v-Jozef een g-gebeimenis-kriefe „ev-scheefgetro-geen plaat-Woord, da-gewoond h-tus zijn h-zijn weerge-niets en ni-Dat heef-in zijn har

Heeft vo-grootheid e-ja zelfs n

Het is e-in den ten-tot zwijge-Christus.

„Zwijg-neigd zijn, van de zwij

POPULAIR-WETENSCHAPPELIJKE SCHETSEN.

Apokriefe Kerstgedachten.

II.

Zoo dikwijls als wij met het Kerstfeest onze ziel in arbeid laten zijn, krijgen wij te doen met den Christus; met God, die Hem zendt; met de (adventus-) profetie, die Hem voorzegt en Zijn wegen bereidt; en met het werk, dat Hij doet.

Op elk der vier punten willen wij, bij wijze van illustratie, het diepgaand verschil tusschen „kanoniek” en „apokrief” verhaal, doen zien.

Allereerst is daar de persoon van den Christus. Het kanonieke evangelie houdt zich met Hem zelf bezig. Van heel de Schrift is Jezus Christus, in wien God zich openbaart, het middelpunt. En inzonderheid de kanonieke evangeliën spreken van Hem; en worden in heel hun bouw, in hun indeeling en methode van beschrijving beheerscht door wat van dien Christus en van Zijn werk valt te zeggen. Het kan niet anders, of ook de kanonieke evangeliën groepeeren om Jezus Christus allerlei nevenfiguren; doch hoofd-figuur blijft toch Hij zelf. Het is in de kanonieke evangeliën als op de schilderijen van Rembrandt: sterke belichting valt op den hoofdpersoon; en heel de schilderij is voorts dienstbaar aan het voornemen van den kunstenaar, om dien hoofdpersoon ook te laten overheerschen.